รู้ไว้ใช้ว่า
เล่ม 1

บัญชีถูกอายัด ทั้งที่ไม่ได้โกงใคร

ทนายกรณ์ ศิริย์

รู้ไว้ใช้ว่า

เล่ม 1

บัญชีถูกอายัด ทั้งที่ไม่ได้โกงใคร

คู่มือกฎหมายสำหรับประชาชน

ทนายกรณ์ ศิริย์

ข้อมูลหนังสือ

รู้ไว้ใช้ว่า เล่ม 1 บัญชีถูกอายัด ทั้งที่ไม่ได้โกงใคร

ผู้เขียน ทนายกรณ์ ศิริย์

ฉบับดิจิทัล เผยแพร่ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2569

ราคา 199 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ห้ามคัดลอก ทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้เขียน เว้นแต่การกระทำที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น การอ้างอิงบางตอนตามสมควรเพื่อการวิจารณ์ การศึกษา หรือการรายงานข่าว โดยระบุที่มา แบบหนังสือในเล่ม ผู้ซื้อคัดลอกและปรับใช้กับเรื่องของตนเองได้

จัดทำและจัดจำหน่ายโดยผู้เขียน

หมายเหตุถึงผู้อ่าน

หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือกฎหมายสำหรับประชาชน ตัวละครและเรื่องเล่าประกอบเป็นเรื่องสมมติ ใช้เพื่อแยกประเด็นและเตรียมข้อมูล ไม่ได้มาจากคดีหรือลูกความของผู้เขียน หากชื่อหรือรายละเอียดใดคล้ายบุคคลหรือเหตุการณ์จริง เป็นความบังเอิญ

ข้อมูลกฎหมาย ขั้นตอน และช่องทางบริการในเล่มตรวจ ณ เดือนพฤศจิกายน 2569 และอาจเปลี่ยนแปลงได้ ควรตรวจกับหน่วยงานอีกครั้งก่อนใช้ และยึดวันนัดหรือกำหนดเวลาในเอกสารจริงเป็นสำคัญ

เนื้อหาในเล่มไม่ใช่คำแนะนำทางกฎหมายสำหรับกรณีของผู้อ่านโดยเฉพาะ ผู้ที่มีปัญหาทางกฎหมายในเรื่องจริงควรปรึกษาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย

สารบัญ

คำนำและวิธีใช้หนังสือ 7

วิธีใช้หนังสือ 9

บทที่ 1 วันที่เงินในบัญชีไม่ใช่เงินที่ใช้ได้ 11

บทที่ 2 บัญชีถูกระงับกับบัญชีถูกอายัด ต่างกันอย่างไร 19

บทที่ 3 ทำไมคนที่ไม่ได้โกงใครจึงถูกระงับบัญชีได้ 30

บทที่ 4 เจ็ดขั้นตอนแรกที่เจ้าของบัญชีควรทำ 35

บทที่ 5 ไปธนาคารอย่างไร ไม่ให้กลับมาพร้อมคำว่า รอตรวจสอบ 39

บทที่ 6 โทร 1441 แล้วบัญชีจะกลับมาใช้ได้เมื่อไร 46

บทที่ 7 เมื่อตำรวจเข้ามาเกี่ยวข้อง เจ้าของบัญชีต้องรู้อะไร 53

บทที่ 8 เงิน 3,850 บาท จัดหลักฐานแสดงที่มาอย่างไร 60

บทที่ 9 เงินเดือนเข้าไม่ได้ ไม่มีเงินใช้ชีวิต จะขอบัญชีเพื่อดำรงชีพได้อย่างไร 73

บทที่ 10 ทำไมบัญชีทุกธนาคารจึงมีปัญหาพร้อมกัน 85

บทที่ 11 หมายเรียกจากตำรวจ กระดาษหนึ่งแผ่นที่เปลี่ยนทุกอย่าง 97

บทที่ 12 ไม่รู้จักผู้เสียหาย แต่เงินเข้าบัญชี ต้องรับผิดหรือไม่ 109

บทที่ 13 รับเงินแทนเพื่อน แค่ช่วยเหลือหรือกำลังเสี่ยงคดีบัญชีม้า 119

บทที่ 14 ถูกหลอกให้เปิดบัญชี แล้วกลายเป็นผู้ต้องหา 128

บทที่ 15 ไม่ได้เป็นคนหลอก แต่ทำไมถูกกล่าวหาว่าร่วมฉ้อโกง 136

บทที่ 16 ได้ผลตรวจสอบหรือคดีสิ้นสุดแล้ว ทำไมบัญชียังใช้ไม่ได้ 147

บทที่ 17 สามสิบคำถามที่คนบัญชีถูกอายัดอยากรู้ที่สุด 157

บทที่ 18 แบบหนังสือและเอกสารสำคัญสำหรับผู้ถูกระงับบัญชี **170**
บทที่ 19 สิบกรณีศึกษา เมื่อบัญชีถูกอายัดแต่ข้อเท็จจริงไม่เหมือนกัน **185**
บทที่ 20 คู่มือปิดเล่ม — จากวันแรกที่บัญชีถูกระงับจนถึงวันสิ้นสุดปัญหา **197**
บันทึกท้ายเล่มและแหล่งอ้างอิง **206**
เกี่ยวกับผู้เขียน **215**

คำนำและวิธีใช้หนังสือ

เช้าวันหนึ่ง เงินในบัญชีอาจยังอยู่ครบ แต่เรากลับใช้จ่ายไม่ได้แม้แต่ค่ากาแฟหนึ่งแก้ว ความกลัวมักตามมาพร้อมคำถามว่าเราไปเกี่ยวข้องกับคดีอะไร และจะเริ่มแก้จากตรงไหน

หนังสือเล่มนี้พาผู้อ่านติดตามมิน หญิงทำงานที่ขายโทรศัพท์มือสองราคา 3,850 บาท แล้วพบว่าบัญชีธนาคารมีข้อจำกัดระหว่างทางมีเรื่องของฝนซึ่งรับเงินและโอนต่อให้เพื่อน กับต้นซึ่งหลงเชื่อประกาศรับงานออนไลน์ แต่ละคนมีข้อเท็จจริงต่างกัน จึงต้องใช้คำถาม หลักฐาน และวิธีรักษาสิทธิให้ตรงกับปัญหาของตน

เนื้อหาแบ่งการระงับธุรกรรม การจำกัดบริการธนาคาร การอายัดทรัพย์สิน และคดีอาญาออกให้เห็นความสัมพันธ์อย่างชัดเจน พร้อมคำถามที่ควรใช้ติดต่อหน่วยงาน ตัวอย่างหนังสือและแบบบันทึกที่ช่วยจัดข้อมูลในวันที่ต้องดำเนินการจริง

ความรู้กฎหมายไม่ได้ทำให้ทุกเรื่องจบเร็วขึ้นตามที่หวัง แต่ช่วยให้เรารู้ว่าต้องถามอะไร ควรเก็บสิ่งใด และกำหนดเวลาใดที่ปล่อยผ่านไม่ได้ หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นเพื่อนร่วมทางให้ผู้อ่านรักษาสิทธิได้อย่างมีข้อมูลและมั่นใจขึ้น

ทนายกรณ์ ศิริย์

วิธีใช้หนังสือ

- **เพิ่งพบว่าบัญชีใช้ไม่ได้:** อ่านบทที่ 2 และ 4 ก่อน แล้วใช้บทที่ 5–8 เตรียมติดต่อธนาคาร AOC และหน่วยงานผู้ตรวจสอบ
- **กังวลเรื่องเงินเดือนและค่าใช้จ่าย:** เปิดบทที่ 9 ควบคู่กับการติดตามข้อจำกัดบัญชี
- **ได้รับหมายเรียกหรือให้ผู้อื่นใช้บัญชี:** อ่านบทที่ 11–15 เพื่อเข้าใจสถานะ สิทธิ และประเด็นที่ต้องตรวจ
- **มีผลคดีแล้วแต่ยังใช้บัญชีไม่ได้:** อ่านบทที่ 16 และใช้แบบติดตามผลในบทที่ 18
- **ต้องการคำตอบหรือเครื่องมือที่เปิดใช้เร็ว:** บทที่ 17 มี 30 คำถาม บทที่ 18 มีแบบหนังสือ 5 แบบ บทที่ 19 มี 10 กรณีศึกษา และบทที่ 20 เป็นคู่มือติดตามเรื่องจนทราบผล

มิน ฝน ต้น และบุคคลในกรณีศึกษาเป็นตัวละครสมมติ บทสนทนา จำนวนเงิน และผลการตรวจสอบในเรื่องไม่ใช่คดีจริงหรือคำรับประกันผลสำหรับผู้อ่าน แบบหนังสือเป็นตัวอย่าง ให้ปรับตามข้อเท็จจริง ส่วนกระบวนการที่มีแบบทางการต้องใช้แบบและช่องทางของหน่วยงานนั้น

ข้อมูล กฎหมาย และ ช่องทาง บริการ ตรวจสอบ ณ **2 พฤศจิกายน 2569** เรื่อง ของ มิน ดำเนิน จาก กุมภาพันธ์ ถึง ตุลาคม 2569 คำอธิบายกฎกระทรวงคืนเงินผู้เสียหาย พ.ศ. 2569 แยกไว้ตามวันที่มีผลใช้บังคับคือ 12 สิงหาคม 2569 เมื่อจะยื่นคำร้องจริงควรตรวจประกาศที่เกี่ยวกับบัญชีของตนและหลักเกณฑ์ ณ วันดำเนินการ หากได้รับข้อกล่าวหาหรือมีปัญหาการนับกำหนดเวลา ควรให้ทนายความตรวจเอกสารเฉพาะเรื่องก่อนตัดสินใจ

บทที่ 1

วันที่เงินในบัญชีไม่ใช่เงินที่ใช้ได้

เวลา 08.17 น.

มินยืนอยู่หน้าร้านกาแฟเล็ก ๆ ใกล้สำนักงาน

เธอสั่งกาแฟเย็นหนึ่งแก้ว ราคา 65 บาท

เมื่อพนักงานยื่นเครื่องดื่มให้ มินหยิบโทรศัพท์ขึ้นมาเปิดแอปธนาคาร แล้วสแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อชำระเงิน

หน้าจอหมุนอยู่ครู่หนึ่ง

ก่อนปรากฏข้อความแจ้งว่าไม่สามารถทำรายการได้ และให้ติดต่อธนาคาร

มินลองอีกครั้ง

ผลลัพธ์เหมือนเดิม

เธอคิดว่าอินเทอร์เน็ตอาจมีปัญหา จึงปิดแอปแล้วเปิดใหม่ แต่ก็ยังทำรายการไม่ได้

“พี่คะ ขอโทษนะคะ ระบบเหมือนจะมีปัญหา”

พนักงานยิ้มและบอกว่าไม่เป็นไร

มินลองใช้แอปของธนาคารอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งเธอมีบัญชีสำหรับเก็บเงินออม

แต่กลับพบว่าบริการบางประเภทถูกจำกัดเช่นกัน

เธอเริ่มรู้สึกผิดปกติ

เมื่อพยายามใช้บัตรเดบิตชำระเงิน รายการก็ไม่สำเร็จ

สุดท้ายเธอต้องขอยืมเงินสดจากเพื่อนร่วมงานเพื่อจ่ายค่ากาแฟ

เหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นภายในเวลาไม่ถึงสิบนาที

แต่ทำให้มินรู้สึกเหมือนชีวิตกำลังมีปัญหาใหญ่

เพราะเธอไม่ได้มีเงินสดติดตัวมากนัก

เงินเดือนของเธอโอนเข้าบัญชีธนาคาร

เงินออมอยู่ในบัญชี

ค่าเช่าห้อง ค่างวดรถ ค่าไฟ และค่าใช้จ่ายประจำวัน ล้วนชำระผ่านระบบธนาคารเกือบทั้งหมด

หากบัญชีธนาคารใช้ไม่ได้ เธอจะดำรงชีวิตอย่างไร

1.1 โทรศัพท์สายแรก

เวลา 09.12 น.

มินโทรศัพท์ไปยังศูนย์บริการลูกค้าของธนาคาร

หลังจากผ่านขั้นตอนยืนยันตัวตน เจ้าหน้าที่แจ้งว่า บัญชีของเธออยู่ภายใต้ข้อจำกัดการทำธุรกรรมเนื่องจากมีข้อมูลเกี่ยวกับรายการเงินต้องสงสัย

“เงินต้องสงสัยอะไรคะ หนูไม่ได้ไปโกงใครนะคะ”

เจ้าหน้าที่ อธิบาย ว่า ไม่ สามารถ วินิจฉัย เรื่อง ความผิดทางอาญาของเธอได้ และต้องตรวจสอบสถานะของบัญชีก่อนจึงจะแนะนำขั้นตอนที่เหมาะสมได้

มินถามว่า

“แล้วเงินของหนูจะหายไหมคะ”

เจ้าหน้าที่ ชี้แจง ว่า การ ไม่ สามารถ ใช้ บัญชี ได้ ไม่ ได้ หมายความว่า เงิน ทุก จำนวน ถูก โอน ออกจาก บัญชี แต่ ต้อง ตรวจสอบว่าข้อจำกัดครอบคลุมเงินหรือบริการส่วนใด

มินเริ่มสับสน

เธอไม่รู้ว่าอะไรคือเงินต้องสงสัย

ไม่รู้ว่ามีใครแจ้งความหรือไม่

และไม่รู้ว่าตนเองเกี่ยวข้องกับคดีอะไร

สิ่งเดียวที่รู้คือ เมื่อคืนเธอยังใช้บัญชีได้ตามปกติ

แต่เช้าวันนี้กลับใช้ไม่ได้

1.2 เงิน 3,850 บาทที่เธอแทบลืมไปแล้ว

มินเริ่มตรวจสอบรายการเงินย้อนหลัง

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2569 เธอลงประกาศขายโทรศัพท์มือถือเครื่องเก่าผ่านกลุ่มซื้อขายออนไลน์

เธอตั้งราคาไว้ 4,200 บาท

วันถัดมามีบุคคลหนึ่งส่งข้อความมาขอซื้อ และต่อรองราคาลงเหลือ 3,850 บาท

มินตกลงขาย

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2569 มีเงินโอนเข้าบัญชีของเธอตามจำนวนที่ตกลง

หลังจากตรวจสอบยอดเงินแล้ว เธอจัดส่งโทรศัพท์ให้ผู้ซื้อในวันที่ 6 กุมภาพันธ์

การซื้อขายดูเหมือนสิ้นสุดลงด้วยดี

ผู้ซื้อไม่ได้ร้องเรียนว่าสินค้ามีปัญหา

มินไม่ได้รับการติดต่อเพิ่มเติม

จนกระทั่งวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2569 เธอพบว่าบัญชีธนาคารมีข้อจำกัดในการใช้งาน

ในตอนแรกมินไม่คิดว่าเงิน 3,850 บาทจะเกี่ยวข้องกับปัญหา

เพราะเธอขายโทรศัพท์จริง

มีสินค้าอยู่จริง

และส่งสินค้าให้ผู้ซื้อไปแล้ว

แต่เมื่อเริ่มตรวจสอบข้อมูล เธอจึงพบว่าการมีธุรกรรมซื้อขายจริงอาจยังไม่ตอบคำถามทั้งหมดเกี่ยวกับเส้นทางเงิน

หากเงินที่ได้รับถูกโอนมาจากผู้เสียหายที่ถูกหลอกให้ชำระเงินแก่บุคคลอื่น การตรวจสอบอาจจำเป็นต้องพิจารณาว่ามินมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไรกับการรับเงินดังกล่าว

1.3 สิ่งที่มินไม่รู้

มินไม่รู้จักผู้เสียหาย

ไม่เคยพบผู้โอนเงินเป็นการส่วนตัว

และไม่รู้ว่าเงินถูกโอนผ่านบัญชีใดมาก่อนถึงบัญชีของเธอ

เธอรู้เพียงว่า มีผู้ติดต่อซื้อโทรศัพท์และตกลงชำระเงินตามราคา

แต่ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องแยกเป็นสองคำถาม

คำถามแรก — มินมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดหรือไม่

เรื่องนี้ต้องตรวจสอบการกระทำ ความรู้หรือเจตนา และพยานหลักฐานตามองค์ประกอบความผิดที่เกี่ยวข้อง

คำถามที่สอง — เหตุใดธนาคารจึงจำกัดการทำธุรกรรมของมิน

เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันอาชญากรรมทางการเงิน ซึ่ง อาจ ใช้ ข้อมูล ความเสี่ยง ก่อน จะ มี คำพิพากษา ว่า ผู้ใด กระทำความผิด

คำถามทั้งสองเกี่ยวข้องกัน แต่ไม่ใช่คำถามเดียวกัน

การ ถูกจำกัด บัญชี จึง ไม่ ได้ หมายความว่า เจ้าของ บัญชี มีความผิดอาญาแล้ว

และการกล่าวว่าตนไม่ได้ทำผิด ก็ไม่ทำให้มาตรการธนาคารทุกประเภทสิ้นสุดลงทันที

1.4 วันที่มินตัดสินใจหาคำตอบ

คืนนั้นมินค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต

เธอพบความคิดเห็นมากมาย

บางคนบอกให้โทร 1441

บางคนบอกให้ไปสถานีตำรวจ

บางคนบอกให้รอธนาคารตรวจสอบ

บางคนบอกว่าเมื่อผู้เสียหายถอนแจ้งความแล้ว บัญชีจะกลับมาใช้ได้

และยังมีบุคคลบางรายโฆษณาว่าสามารถช่วยปลดบัญชีได้ โดยคิดค่าดำเนินการล่วงหน้า

มินอ่านจนเกือบเที่ยงคืน

แต่ยิ่งอ่านก็ยิ่งสับสน

เพราะแต่ละคนพูดจากประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน

บางคนถูกจำกัดเฉพาะเงินบางรายการ

บางคนมีบัญชีถูกระงับหลายธนาคาร

บางคนได้รับหมายเรียก

บางคนถูกดำเนินคดีแล้ว

ส่วนบางคนคดีสิ้นสุด แต่ธนาคารยังไม่เปิดบัญชีให้ใช้

มินจึงเริ่มเข้าใจว่า ก่อนจะเลือกวิธีแก้ปัญหา เธอต้องรู้ก่อนว่าปัญหาของเธอเป็นประเภทใด

เธอหยิบสมุดขึ้นมาเขียนคำถามเพียงสามข้อ

‘ธนาคารจำกัดบัญชีเราเพราะอะไร’

‘ใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณายกเลิกข้อจำกัดนั้น’

‘เราต้องใช้หลักฐานอะไรเพื่อแสดงข้อเท็จจริง’

คำถามทั้งสามข้อนี้กลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางตลอดหลายเดือนต่อจากนั้น

ความรู้จากบทที่ 1

คนที่บัญชีธนาคารใช้ไม่ได้ ไม่ควรสรุปทันทีว่าตนถูกแจ้งข้อหา หรือเงินทั้งหมดถูกอายัดตามคดี

สิ่งแรกที่ต้องทำคือ **ระบุประเภทข้อจำกัดให้ถูกต้อง** แล้วจึงตรวจสอบหน่วยงานที่มีอำนาจและหลักฐานที่จำเป็น

อ้างอิงท้ายเล่ม: [1], [3].

บทที่ 2

บัญชีถูกระงับกับบัญชีถูกอายัด ต่างกันอย่างไร

2.1 คำเดียวที่อาจทำให้เดินผิดหน่วยงาน

เช้าวันต่อมา มินเดินทางไปยังสาขาธนาคาร

เธอยื่นบัตรประชาชนให้เจ้าหน้าที่ พร้อมอธิบายว่าบัญชีถูกอายัด

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานะแล้วสอบถามว่า

“คุณหมายถึงบัญชีถูกอายัดตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ หรือไม่สามารถทำธุรกรรมผ่านแอปได้คะ”

มินตอบทันทีว่า

“ก็น่าจะอายัดค่ะ เพราะหนูโอนเงินไม่ได้”

เจ้าหน้าที่อธิบายว่าการไม่สามารถโอนเงินผ่านแอป ไม่ได้หมายความว่ามีคำสั่งอายัดเงินตามคดีเสมอไป

มินจึงเริ่มเรียนรู้ความแตกต่างของมาตรการทางการเงินสามประเภท

2.2 ประเภทที่หนึ่ง — การระงับเงินหรือธุรกรรมบางรายการ

หาก ระบบ พบ ธุรกรรม ที่ อาจ เกี่ยวข้อง กับ อาชญากรรม ทางเทคโนโลยี อาจมีการระงับเงินหรือธุรกรรมตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ผล อาจ กระทบ ต่อ เงิน หรือ รายการ บางส่วน และ ต้อง ตรวจสอบเหตุแห่งการระงับ รวมถึงขั้นตอนที่ใช้กับมาตรการนั้นโดยเฉพาะ

มาตรการนี้ไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเงินทั้งหมดในทุกบัญชีถูกอายัดตามคำสั่งคดีอาญา

2.3 ประเภทที่สอง — การจำกัดบริการทางธนาคาร

ธนาคาร อาจ จำกัด การ ให้บริการ บาง ประเภท สำหรับ ลูกค้า ที่ เข้าเกณฑ์ ความเสี่ยง เช่น การ ทำ ธุรกรรม ผ่าน ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับบัญชีอื่น

ข้อมูลจากระบบ Central Fraud Registry หรือ CFR อาจนำไปสู่มาตรการที่ส่งผลข้ามธนาคารได้ตามหลักเกณฑ์

ธนาคารแห่งประเทศไทยเผยแพร่คำอธิบายการจัดกลุ่มบัญชีต้องสงสัย และมาตรการต่าง ๆ ไว้ในหน้า การระงับบัญชีม้าและมาตรการจัดการความเสี่ยง

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดดังกล่าวต้องตรวจสอบเป็นรายกรณี ไม่ใช่ถือว่าทุกบัญชีได้รับผลเหมือนกัน

2.4 ประเภทที่สาม — การอายัดตามอำนาจทางกฎหมาย

หากมีคำสั่งอายัดเงินหรือทรัพย์สินจากหน่วยงานที่มีอำนาจ ต้องตรวจสอบกฎหมายที่ใช้ เลขคำสั่ง วันที่ ขอบเขตทรัพย์สิน และผู้มีอำนาจทบทวนคำสั่งนั้น การอายัดในคดีอาญา การอายัดตามกฎหมายฟอกเงิน และการอายัดในคดีแพ่งมีขั้นตอนต่างกัน

ตัวอย่างหนึ่งคือมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการธุรกรรมสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ชั่วคราวไม่เกิน 90 วัน เมื่อมีเหตุตามกฎหมาย กรณีจำเป็นหรือเร่งด่วนเลขาธิการ ปปง. อาจสั่งไปก่อนและรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม ผู้ทำธุรกรรมหรือผู้มีส่วนได้เสียมีช่องทางแสดงหลักฐานเพื่อขอเพิกถอนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ระยะเวลา 90 วันนี้ไม่ใช่กำหนดอายัดบัญชีทุกประเภท และไม่ใช่ช่วง 90 วันสำหรับยื่นคำร้องในกระบวนการคืนเงินผู้เสียหายตามมาตรา 8/2 แห่งพระราชกำหนดฯ

หาก ปปง. ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 แห่งกฎหมายฟอกเงิน ศาลจะประกาศให้ผู้อ้างสิทธิทราบ เจ้าของที่แท้จริงหรือผู้รับโอนโดยสุจริตต้องยื่นคำร้องต่อศาลก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา 50 จึงควรให้ทนายความดูแลตั้งแต่เห็นประกาศหรือได้รับหนังสือแจ้ง

การยกเลิกข้อจำกัดทางธนาคารอย่างหนึ่งจึงไม่ได้ทำให้คำสั่งอีกฉบับสิ้นผลโดยอัตโนมัติ นี่คือเหตุที่บางคนได้รับแจ้งว่าปลดระงับแล้ว แต่ยังถอนเงินบางส่วนไม่ได้

2.5 ตารางเปรียบเทียบสำหรับประชาชน

สถานการณ์	สิ่งที่ต้องตรวจสอบก่อน
โอนเงินไม่ได้	ธนาคารจำกัดช่องทางใด และเพราะเหตุใด
เงินบางจำนวนใช้ไม่ได้	มีการระงับเฉพาะรายการหรือไม่
บัญชีหลายธนาคารใช้ไม่ได้	มีมาตรการระดับบุคคลหรือไม่
มีหนังสืออายัดตามคดี	หน่วยงานใดออกคำสั่งและมีขอบเขตอย่างไร
คดีจบแต่บัญชียังมีข้อจำกัด	ยังมีคำสั่งหรือข้อมูลความเสี่ยงส่วนใดคงอยู่

มินจดข้อมูลทั้งหมดลงในสมุด

เธอเริ่มรู้แล้วว่าคำว่าอายัดบัญชีที่ได้ยินจากคนทั่วไปอาจครอบคลุมเหตุการณ์หลายประเภท

หากต้องการแก้ปัญหาให้ถูกทาง ต้องเลิกเดาจากอาการที่เกิดขึ้น และใช้ข้อมูลจากธนาคารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

ตารางสามชุดต่อไปนี้สรุปว่ามาตรการแต่ละแบบใครเป็นผู้สั่ง ควรติดต่อหน่วยงานใด และโต้แย้งได้ทางใด ชุดแรกเป็น

มาตรการของธนาคารและมาตรการตามกฎหมายอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

มาตรการ	ใครสั่ง	ติดต่อใคร	ช่องทางโต้แย้ง
ระงับธุรกรรมชั่วคราว ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา 6–7	ธนาคาร ตามที่กฎหมายกำหนด	ธนาคาร และ 1441 กด 2	ต้องยกเลิกเมื่อพ้น 7 วัน หากไม่มีคำสั่งให้ระงับต่อ
ระงับหรือประกาศรายชื่อโดย ศปอท. ตามมาตรา 8/5 และมาตรา 4/2	ศปอท. กระทรวงดิจิทัลฯ	1441 กด 2	ขอเพิกถอนเมื่อพิสูจน์ได้ว่าไม่เกี่ยวข้อง
มาตรการบัญชีม้าระดับบุคคลตามประกาศ ธปท.	ธนาคาร ตามข้อมูลจาก ปปง. ระบบ CFR หรือของธนาคารเอง	ธนาคาร และหน่วยงานต้นทางของข้อมูล	ร้องเรียนธนาคารแล้วจึงติดต่อ ศคง. 1213 และขอบัญชีเพื่อดำรงชีพผ่าน EDD

ชุดที่สองเป็นการยึดหรืออายัดในคดีอาญาและคดีฟอกเงิน

มาตรการ	ใครสั่ง	ติดต่อใคร	ช่องทางโต้แย้ง
ยึดหรืออายัดในคดีอาญา	พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี	พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ	คำร้องขอรับคืนระหว่างสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85/1
ยึดหรืออายัดชั่วคราวตามกฎหมายฟอกเงิน มาตรา 48	คณะกรรมการธุรกรรม หรือเลขาธิการ ปปง.	สำนักงาน ปปง.	แสดงหลักฐานขอเพิกถอน ถ้าเรื่องเข้าสู่ศาลต้องยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา 50

ชุดที่สามเป็นการคืนเงินผู้เสียหายและการอายัดเพื่อบังคับคดีแพ่ง

มาตรการ	ใครสั่ง	ติดต่อใคร	ช่องทางโต้แย้ง
คืนเงินผู้เสียหายตามพระราชกำหนดฯ มาตรา 8/2	ปปง. ประกาศ และคณะกรรมการธุรกรรมสั่ง	สำนักงาน ปปง.	คัดค้านภายใน 90 วัน นับแต่ประกาศ ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับแจ้ง
อายัดเพื่อบังคับคดีแพ่ง	เจ้าพนักงานบังคับคดีตามคำขอของเจ้าหนี้	สำนักงานบังคับคดีที่ระบุในหมาย	ขอลดการอายัดเงินเดือน พร้อมหลักฐาน หรือคัดค้านคำสั่งต่อศาลตามกำหนดเวลา

หมายเหตุ: เงินเดือนหรือค่าจ้างของลูกจ้างที่นายจ้างยังไม่ได้จ่าย ในส่วนที่รวมกันไม่เกินเดือนละ 20,000 บาท ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีแพ่ง ถ้าได้รับหมายจากกรมบังคับคดี ให้ติดต่อสำนักงานบังคับคดีที่ระบุในหมายโดยตรง ไม่ใช่ 1441

2.6 อย่าสับสนระหว่าง 72 ชั่วโมงกับ 7 วัน

เหตุเริ่มกระบวนการตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีแยกไว้ต่างกัน

กรณีผู้เสียหายแจ้งตามมาตรา 7: เมื่อผู้ถือบัญชีแจ้งธุรกรรมที่เข้าข่ายอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ธนาคารระงับธุรกรรมชั่วคราวและแจ้งให้ผู้เสียหายร้องทุกข์ภายใน 72 ชั่วโมง เมื่อร้องทุกข์แล้ว พนักงานสอบสวนแจ้งธนาคาร และพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีภายใน 7 วันนับแต่ได้รับแจ้งความร้องทุกข์ หากไม่มีคำสั่งให้ระงับต่อภายในระยะเวลานั้น กฎหมายให้ยกเลิกการระงับดังกล่าว

กรณีพบเหตุสงสัยหรือได้รับข้อมูลตามมาตรา 6: การระงับชั่วคราวของสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่งมีกรอบไม่เกิน 7 วันนับแต่พบเหตุหรือได้รับแจ้งตามกรณี เพื่อให้ตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนกรณีเจ้าพนักงานหรือเลขาธิการ ปปง. เป็นผู้แจ้งให้ธนาคารระงับ กำหนด 7 วันนับจากวันที่เจ้าพนักงานแจ้งธนาคาร หากไม่ปรากฏหลักฐานตามเงื่อนไข

หรือไม่มีการแจ้งผลภายในกำหนด กฎหมายกำหนดการยกเลิกการระงับนั้นไว้

ตัวเลขเหล่านี้เป็นกรอบของมาตรการเฉพาะ ไม่ใช่สิทธิรอให้ครบวันแล้วถอนเงินได้โดยไม่ตรวจสอบว่ามีคำสั่งอายัดหรือฐานอำนาจอื่นต่อเนื่องหรือไม่ และไม่ควรอ้างเพียงว่ากำลังตรวจสอบเพื่อยืดมาตรการชั่วคราวโดยไม่มีฐานกฎหมาย เจ้าของบัญชีควรขอทราบฐานอำนาจที่ยังคงใช้กับตน

ความรู้จากบทที่ 2

บัญชีใช้ไม่ได้ ไม่เท่ากับเงินถูกอายัดตามคดีเสมอไป การระบุประเภทมาตรการ ฐานอำนาจ และจุดเริ่มนับเวลา ช่วยให้เลือกหน่วยงานและช่องทางรักษาสิทธิได้ตรงเรื่อง

อ้างอิงท้ายเล่ม: [1], [2], [3], [7], [8], [12], [15].

บทที่ 3

ทำไมคนที่ไม่ได้โกงใครจึงถูกระงับบัญชีได้

3.1 มาตรการป้องกันไม่ใช่คำพิพากษา

ก่อนเกิดปัญหา มินไม่เคยสนใจว่าธนาคารตรวจสอบธุรกรรมอย่างไร

เธอคิดว่าหากไม่มีใครแจ้งความกล่าวหาตนเอง บัญชีธนาคารก็ควรใช้ได้ตามปกติ

แต่ระบบป้องกันอาชญากรรมทางการเงินไม่ได้เริ่มทำงานเฉพาะวันที่ศาลพิพากษาว่ามีคนกระทำผิด

มาตรการบางประเภทอาศัยข้อมูลจากผู้เสียหาย ข้อมูลการสอบสวน หรือพฤติกรรมธุรกรรมที่ธนาคารตรวจพบว่าเข้าเกณฑ์ความเสี่ยง

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ยกระดับมาตรการจัดการบัญชีต้องสงสัย โดยแบ่งกลุ่มตามระดับความเสี่ยงและแหล่งข้อมูล

ในกรณีเช่นนี้ เจ้าของบัญชีอาจได้รับผลกระทบก่อนที่จะมีการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญา

แต่ต้องแยกให้ชัดว่า การมีข้อจำกัดทางธนาคารกับการพิสูจน์ความผิดทางอาญามีหลักเกณฑ์แตกต่างกัน

3.2 ระบบสีบัญชีม้าเป็นอย่างไร

ธนาคารแห่งประเทศไทย แบ่งกลุ่ม บัญชี ต้องสงสัย ตามแหล่งข้อมูลและระดับความเสี่ยง โดยมีชื่อเรียกหลัก เช่น

กลุ่ม	ความหมายเบื้องต้น
ม้าดำ	ข้อมูลรายชื่อจากสำนักงาน ปปง. ตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
ม้าเทาเข้ม	มีผู้เสียหายและแจ้งความแล้ว
ม้าเทาอ่อน	มีข้อมูลผู้เสียหาย แต่ยังไม่ได้แจ้งความตามเกณฑ์
ม้าน้ำตาลเข้ม	ธนาคารพบพฤติการณ์จนมั่นใจเพียงพอที่จะแจ้งตำรวจ
ม้าน้ำตาลอ่อน	ธนาคารตรวจพบพฤติกรรมที่น่าสงสัยและต้องเฝ้าระวัง

ชื่อเรียกเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของระบบจัดการความเสี่ยง ไม่ใช่ระดับโทษทางอาญา และไม่ใช่การจัดชั้นความผิดที่ศาลพิพากษาแล้ว

มาตรการสำหรับแต่ละกลุ่มอาจแตกต่างกัน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนสถานะ

รายชื่อ ที่ประกาศ และ แจ้ง ตามมาตรา 4/2 ประกอบมาตรา 8/5 (6) แห่งพระราชกำหนดฯ เป็นอีกฐานหนึ่งที่ต้องตรวจสอบโดยเฉพาะ ไม่ควรนำชื่อสีที่ใช้สื่อสารเรื่องความเสี่ยงไปแทนเนื้อหาหรือผลของประกาศทางกฎหมาย

ก่อนยื่นหนังสือหรือร้องขอให้ปลดข้อจำกัด จึงควรตรวจสอบข้อมูลปัจจุบัน ไม่ควรนำคำแนะนำของผู้มีสถานะคนละกลุ่มมาใช้โดยไม่ตรวจสอบ

3.3 ตัวอย่างการรับเงินที่มีความเสี่ยงไม่เท่ากัน

มินนึกถึงการขายโทรศัพท์ของตนเอง

เธอมีสินค้าและหลักฐานส่งมอบ

แต่เรื่องที่เธออ่านในกลุ่มออนไลน์เล่าว่า บางคนยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีรับเงินแล้วโอนต่อ โดยได้รับค่าตอบแทน

แม้ทั้งสองคนจะมีเงินจากคนไม่รู้จักโอนเข้าบัญชี แต่เหตุการณ์ไม่เหมือนกัน

กรณี ขาย สินค้า จริง ต้อง ตรวจสอบ การซื้อขาย และความเกี่ยวข้องกับเงิน

ส่วนกรณีให้ผู้อื่นใช้บัญชีต้องตรวจสอบเหตุแห่งการให้ใช้ บัญชี และ พฤติการณ์ ว่า รู้ หรือ ควร รู้ ว่า จะ ถูก นำไปใช้กระทำความผิดหรือไม่

พระราชกำหนดฯ มาตรา 9 กำหนดความผิดเกี่ยวกับการเปิดหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัญชีตามองค์ประกอบที่บัญญัติไว้ โดยมีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่การรับเงินจากธุรกรรมที่น่าสงสัยเพียงอย่างเดียว ไม่ใช่หลักฐานสรุปว่าผู้รับเงินทุกคนเข้าข่ายความผิดตามมาตราดังกล่าว

3.4 หลักฐานอะไรช่วยอธิบายความสุจริต

เมื่อเจ้าของบัญชีต้องชี้แจงเหตุแห่งการรับเงิน ควรพิจารณาหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้น

สำหรับ มิน หลักฐาน สำคัญ คือ ประกาศ ขาย โทรศัพท์ ประวัติการติดต่อผู้ซื้อ รายการรับโอนเงิน และหลักฐานส่งมอบสินค้า

หลักฐานทั้งหมดนี้ช่วยยืนยันว่ามีการซื้อขายเกิดขึ้นจริงตามที่เธอกล่าวอ้าง

แต่ยังต้องตรวจสอบว่าใครเป็นผู้จ่ายเงิน ความเกี่ยวข้องของบุคคลในเส้นทางเงิน และมีพฤติการณ์ใดเพิ่มเติมหรือไม่

สิ่งสำคัญคือ การเก็บหลักฐานต้องทำอย่างตรงไปตรงมา ไม่สร้างเอกสารหรือข้อความย้อนหลังเพื่อเติมช่องว่างของข้อมูล

ความรู้จากบทที่ 3

การได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันอาชญากรรมทางการเงินไม่ได้หมายความว่าบุคคลนั้นมีความผิดแล้ว

แต่การยืนยันความสุจริตควรมีข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ตรวจสอบได้ โดยต้องพิจารณาแยกจากการวินิจฉัยความผิดทางอาญา

อ้างอิงท้ายเล่ม: [1], [2], [3], [4].